

中央民族大学国家“十五”“211工程”建设项目

དེང་རབས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་
རྩམ་རིག་ཞིབ་འཇུག

གཙོ་སྒྲིག་པ། གོ་ཤུལ་གྲགས་པ་འབྲུང་གནས།

དེང་རབས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ རྩམ་རིག་ཞིབ་འཇུག

ཡུང་དབྱངས་མི་རིགས་སློབ་ཁྱེན་མོའི་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

中央民族大学国家“十五”“211工程”建设项目

གཙོ་སྤྱི་ག་པ། གོ་ཤུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས།

དེད་རབས་ཐོད་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་
ཕྱོད་རིག་ཞིབ་འཇུག

ཡུང་དབྱངས་མི་རིགས་སྡོང་ཁུ་ཆེན་མོའི་དཔེ་ལྷན་ཁང་།

图书在版编目 (CIP) 数据

当代藏族语言与文学研究/郭须·扎巴军乃主编. —北京: 中央民族大学出版社, 2006.6

ISBN 7-81108-269-1

I. 当… II. 郭… III. ①藏语—语言学—文集②藏族—少数民族文学—文学研究—中国—文集 IV. ①H214-53②I207.914-53

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2006) 第 031161 号

当代藏族语言与文学研究

主 编 郭须·扎巴军乃

责任编辑 仁增旺姆

美术编辑 赵秀琴

出 版 者 中央民族大学出版社

北京市海淀区中关村南大街 27 号 邮编:100081

电话:68472815(发行部) 传真:68932751(发行部)

68932218(总编室) 68932447(办公室)

发 行 者 全国各地新华书店

印 刷 者 北京宏伟双华印刷有限公司

开 本 880×1230(毫米) 1/32 印张:13.625

字 数 340 千字

印 数 2000 册

版 次 2006 年 12 月第 1 版 2006 年 12 月第 1 次印刷

书 号 ISBN 7-81108-269-1/I·70

定 价 28.00 元

版权所有 翻印必究

中央民族大学“十五”“211工程”学术出版物编审委员会

主任委员：陈 理

副主任委员：郭卫平

委 员：王锺翰 施正一 牟钟鉴 戴庆厦 杨圣敏 文日焕
刘永佶 李魁正 朱雄全 宋才发 冯金朝 邓小飞

藏学研究系列丛书编委会

学术顾问：王 尧

主 任：喜饶尼玛

副 主 任：周润年

委 员：

苏发祥 郭须·扎巴军乃 罗桑开珠

曾国庆 土登彭措 黄 波

ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཡུ་ཆེན་མོའི་ཚད་ཀྱི་ཤེས་རིག་
 ཆེད་ལས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་འཕེལ་ཕྱགས།
 (སྨོན་འཁྱོའི་དོན་ཏུ་བཀོད་)

ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཡུ་ཆེན་མོའི་ཚད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཆེད་ལས་གཉེར་
 རྒྱུ་ལོ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་ཉུག་འཁོར་སོང་། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བྱི་མིག་གིས་
 བརྟམ་ན། རིམ་པ་ཤར་པའི་འབྲེལ་ཡོད་མཁོ་ཁྱིད་ཀྱི་ཐུགས་ཁུར་དང་མཆོད་ཆོས་
 འོག་ཏུ། ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཡུ་ཆེན་མོས་རྒྱལ་ཁབ་དང་བོད་རིགས་སྤྱུ་
 ལ་ཡོན་ཏན་པ་སྒྲོར་དང་རིམ་པ་ཞིག་སྒྱུར་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། ཚད་ལྡན་གྱི་དེད་རབས་
 ཅན་གྱི་འཛུགས་སྐྱོན་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་། མི་རིགས་ཀྱི་མཐུན་སྦྲེལ་
 བཅས་ལ་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག དེ་དང་མཉམ་ཏུ་ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཡུ་
 ཆེན་མོའི་ཚད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཛུགས་ལའང་ཐུབ་འབྲས་གཡུར་ཏུ་བླ་བ་ཞིག་སོང་།

དང་པོ། ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཡུ་ཆེན་མོའི་ཚད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཆེད་ལས་
 ཀྱི་གནས་བབ།

ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཡུ་ཆེན་མོའི་ཚད་ཀྱི་ཤེས་རིག་སྤྱིར་ལ་བོད་ཀྱི་ཤེས་
 རིག་ཆེད་ལས་དང་། སྤྱི་འཛོལ་དོན་དང་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་བཅས་ཆེད་ལས་

གཉིས་ཡོད་ལ། སློབ་མ་གས་སྤྱི་བུ་སྐབས། ར་ཆོས་ཐང་གཞི་ལ་ཕྱགས་སྟོན་
བྱེད་པ། ཆེད་ལས་ཟུ་སྟེད་པ། ལག་ལེན་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པ། ལྷས་པ་གས་
སྤྱི་བུ་པ། རང་གཤེས་དར་སྟེལ་དུ་གཏོང་བ། སྤྱི་ཆེད་ཆེ་མཐོང་གཏོང་བ་
བཅས་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱས་པ་ཡིན། མིག་ལྷན་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་སྤྱི་
གིས་དངོས་གཞི་སློབ་མ་ལས་གཞན། ད་དུང་ཕྱི་རྒྱུ་དང་པོ་ཕྱི་ཞིབ་འཇུག་སློབ་
མ་འང་བསྟུ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། བཞུ་མས་པས་སློབ་མ་300ཕྱག་ཡོད།

བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་སློབ་མ་ནི་བོད་ཡིག་སློབ་འབྲིང་
གི་མཐོ་འབྲིང་ལས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སློབ་མ་ལས་བསྟུས་པ་ཡིན་ལ། སློབ་མ་སྟེད་
སྤྱི་བུ་སྐབས་འཛམ་གླིང་ལ་ཁ་སྟོགས་པ་དང་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་གི་དེར་
རབས་ཅན་འཇུགས་སྟོན་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཀྱན་སྦྱོང་བཟང་བ་དང་
ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ། ལྷས་སྤྱི་བུ་ཐང་གཞི་བཟང་བ།
ཡོན་ཏན་གྱི་ཁེབས་ཟུ་ཆེ་བ། ། ཚུགས་བསྟུས་སྤྱི་ཆེད་མཐོ་བ། བྱ་བའི་ལྷས་པ་
ཆེ་བ། གསར་གཏོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་འབད་འབྱུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོད་སྟོན་ལྷན་པ་སྟེ།
མདོར་ན་སློབ་ཟུན་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོད་འབྲས་ཅུང་ལེགས་པ་དང་། དེར་རབས་
ཀྱི་ཆོད་རིག་ཤེས་བྱ་དེས་ཅན་ཚུགས་པའི་ཆེད་ལས་མི་སྟོན་སྤྱི་བུ་བཞིན་ཡོད།

སློབ་ཁྲིད་ལ་གཞུང་ཕྱགས་འཆད་ཁྲིད་དང་ལག་ལེན་སློབ་ཁྲིད་གཉིས་ཡོད་
ལ། སློབ་ཁྲིད་དངོས་དང་། རང་སྤྱི་བུ་པ། ལས་བྱ་འབྲི་བ། འཇུག་སྟོན་
བྱས་ནས་དོགས་གཞི་མེལ་བ་སོགས་ནི་གཞུང་ཕྱགས་འཆད་ཁྲིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པ་དང་། དངོས་སྤྱི་བུ་དང་མཐར་ཕྱིན་དཔྱད་ཚོམ་བྲིས་ནས་དམ་བཅའ་
འཛིག་པ། མཐར་ཕྱིན་དངོས་སྤྱི་བུ་ བཟག་དཔྱད་སྟོན་ལྷན་ལྷན་པ་སོགས་ནི་ལག་
ལེན་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།

ཐོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སློབ་མའི་བསྐྱབ་གཞི་ནི་སྐད་
བརྟེན་རིག་པ་དང་། དེང་རབས་ཐོད་སྐད་དང་། ཐོད་ཀྱི་གནའ་ཡིག་དང་། ཚུལ་
རིག་གསར་ཚུལ་དང་། ཐོད་ཀྱི་དུས་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་ཚུལ་ཡིག་དང་། ཐོད་
ཀྱིས་ཚུལ་རིག་ལ་རྒྱས། ཐོད་ཀྱི་ལ་རྒྱས་དང་། ཐོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་རྒྱས་དང་།
ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་རྒྱས་དང་། ཡིག་རྒྱུར་གཞུང་ལུགས་དང་། ཡིག་རྒྱུར་ལག་
ལེན་དང་། དེང་རབས་རྒྱ་སྐད་སྐད་སྐད་ཡིན་པ་དང་། དངོས་གཞིའི་སློབ་མའི་ལ་
བཞེད་རིང་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱས་པ་ན། གཤམ་གྱི་ཚུ་ཆད་ལ་སླེབས་སྐབས་པ་ཡིན།

དང་པོ། ཐོད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་ཡོད་པ་དང་། ཐོད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་ཚུལ་པ་
ལ་འཇུག་པའི་ཚུ་ཆད་ཅེས་ཅན་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ། རྒྱ་སྐད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གངས་ཉུང་མི་
རིགས་ཀྱི་རྒྱ་སྐད་ཆད་ལེན་ཚུ་ཆད་(MSK)ལ་བསླེབས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ཡིག་གི་
ལམ་ནས་ཚུལ་པའི་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུ་ཆད་ཅེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ།

གསུམ་པ། ཐོད་རྒྱ་ཡིག་རྒྱུར་གྱི་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་ལ་བྱང་ཆ་ཡོད་
པ།

བཞི་པ། རྒྱ་ཡིག་གི་ཚུ་ཆད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་པ་དང་། སློབ་མ་ལ་
ཤས་ཀྱི་ཚུ་ཆད་རིམ་པ་བཞི་བའམ་རྒྱག་པ་ལ་སླེབས་པ།

ལྔ་པ། སློག་སྐད་ཀྱི་སྦྱར་བཏང་གི་ཤེས་བྱ་ཡོད་ལ་ཅེས་པ་དང་བཞེད་སློབ་
ལ་བྱང་ཆ་ཡོད་པ།

མིང་འཛིན་དོད་པ་དང་ཐོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཆེད་ལས་བསྐྱབ་གནས་ཅན་གྱི་
སློབ་མ་ནི་ཐོད་རིགས་མ་ཡིན་པའི་(ལལ་མོ་ཆེ་ནི་རྒྱ་རིགས་ཡིན་)མཐོ་འབྲང་མཐར་
བྱེད་སློབ་མ་ལས་བསྐྱབ་པ་ཡིན། ལོ་རྒྱུ་50ལྷག་གི་རིང་ལ། རོད་སློབ་སྤྱང་གིས་

བོད་རིགས་མ་ཡིན་པའི (ཕལ་མོ་ཆེན་གྱི་རིགས་ཡིན) སློབ་མ་སྒྲིབ་ཁག་20ཙམ་
 བཟུང་པ་ན། གསོ་སྦྱང་རྒྱས་གཞི་ཆ་ཚང་བ་དང་། སློབ་བྲིད་ཙ་གནད། སློབ་
 དེབ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བསྒྲིགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་རིགས་མ་ཡིན་པའི་སློབ་མ་ལ་
 བོད་སྐད་བྲིད་པའི་ཐད་ཏུ་ཉམས་སྦྱང་ལུན་སྟམ་ཆོགས་པ་ཞིག་བསགས་ཡོད།
 ཆེད་ལས་འདི་ལ་སློབ་ཚན་མ་ལག་དང་སློབ་བྲིད་ཁ་སྒྲིག་སྟེ་སློབ་ཁང་སློབ་བྲིད་
 དང་ལག་ལེན་སློབ་བྲིད་གཉིས་ཀ་བྱང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ། སློབ་མའི་བོད་ཡིག་གི་རྒྱ་
 གཞིའི་རྒྱ་ཚད་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་བྱེད་པ་དང་། སློབ་མའི་བོད་སྐད་བཤད་
 པ་དང་བོད་སྐད་ལ་ཉན་པ་དང་། བོད་ཡིག་གི་འབྲི་སློག་དང་ཡིག་སྒྱུར་གྱི་རྒྱས་པ་
 རེ་མཐོར་བཏང་ཞི། བོད་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་ཡིག་གཉིས་ལ་བྱང་བ་དང་།
 བོད་སྒྲིབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་གནས་བབ་ལ་ཆ་རྒྱས་ཡོད་པ། སྤྱི་འཛིན་དོ་དམ་
 རིག་པའི་གཞི་ཚའི་ཤེས་བྱ་དང་གཞི་ཚའི་གཞུང་ལུགས། གཞི་ཚའི་རྒྱས་ཙལ་ལྟན་
 པ། བོད་སྒྲིབ་ཀྱི་བའི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་ཆེད་ལས་མི་སྣ་སྤྱིད་སྤྱི་
 བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན།

ཆེད་ལས་འདི་ལ་སློབ་ཚན་གཙོ་བོ་འདི་དག་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་བོད་ཡིག་
 སློག་སྒྲིབ་དང་། བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་དང་། དབུས་གཙང་ཁ་སྐད་དང་།
 བོད་ཡིག་སློག་འདོན་དང་། བོད་སྐད་གསན་ཉན་དང་། བོད་ཀྱི་བརྗོད་སྐད་དང་།
 བོད་ཀྱི་ཚུལ་བཟུས་དང་། ཡིག་སྒྱུར་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན། བོད་རིག་པ་
 རྒྱ་བཤད་དང་། རྒྱ་པའི་འབྲེལ་བ་རིག་པ་དང་། རྣམ་ཚིག་རིག་པ་དང་། མི་
 རིགས་གཞུང་ལུགས་དང་མི་རིགས་སྤྱི་རྒྱས་དང་། མ་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་
 ལུགས་ཙལ་བའི་རིགས་པ་དང་། རྒྱ་བའི་དོ་དམ་དང་། ཆབ་སྤྱད་རིག་པ་དང་།
 སྤྱི་འཛིན་བཅའ་ཁྲིམས་དང་། དེང་རབས་མགོ་བྲིད་གཞུང་ལུགས་རྣམས་

སྒྲི ༡

སྒྲིབ་ཁྱིད་དང་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་བྱུང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ། རིག་གཞུང་
ཞིབ་འཇུག་གིས་སྒྲིབ་ཁྱིད་ལ་སྒྲུལ་འདེད་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིབ་ཁྱིད་བརྒྱད་ནས་རིག་
གཞུང་ཞིབ་འཇུག་གི་ཚུ་ཚད་རེ་མཐོང་གཏོང་བ་ནི་ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སྒྲིབ་ལྷ་
ཆེན་མོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁྱད་ཆོས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ།
ལོ་རབས་80པ་ནས་བཟུང་། ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སྒྲིབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་
རིག་སྒྲིབ་ཁྱིད་དང་དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་དགེ་ལྡན་མས་ཀྱིས་སྤྱད་ཆོད་མཐོ་
བ་དང་གསར་གཏོད་རང་བཞིན་ལྡན་པ། རིག་གཞུང་གི་སྒྲིབ་ཆ་བསྐར་ས་པའི་
བརྟན་བཅོས་མང་པོ་ཞིག་བཅུམས། དཔེར་ན། བོད་ཡིག་གི་《ཡུང་གཏོང་བོད་
སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལྷ་ཆེན་མོ་གནས་མཆོན་པའི་ཡིག་ཆ་སྒྲིག་སྤྱི་གསལ་》ལ་མཆོན་ན། ལོ་
ཆུས་ཡིག་ཆ་བརྒྱད་ནས། གསལ་ཆ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་ནས་ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་བྱ་ཆོད་
བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་དང་མིང་རྒྱལ་རབས། ཆེན་རྒྱལ་རབས་
དང་བོད་སྐད་གནས་སྤྱི་གཞུང་བར་གྱི་ཆབ་སྤྱི་དང་དཔེལ་འབྱེད་། རིག་གནས་
སྐོར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞིབ་ཏུ་བཞོད་དེ། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་གཏོང་བ་དང་། བདེན་པ་
བདེན་དྲ་གིས་སྒྲིབ་ནས་བོད་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆོག་གི་ལོ་ཆུས་དང་གནས་བབ་ལེགས་
པར་བརྟན་ཏེ། སྒྲིབ་སྐད་ལྡན་པའི་སྒྲིབ་ནས་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་ཁ་བྲལ་
རིང་ལུགས་པ་སྒྲིབ་ཞིག་གིས་མེས་རྒྱལ་ཁ་བྲལ་ཏུ་གཏོང་བའི་སྒྲིབ་སེམས་དེ་རྒྱུ་
པར་བཞོན་པ་མ་ཟད། བོད་སྒྲིབ་སྒྲིབ་རིང་ལོ་ཆེ་བའི་ལོ་གཏོང་བ། རྒྱལ་
གཅིས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་གསོའི་སྒྲིབ་དེ་ལྡན་སྤྱད་རེ་ཆོག་སྐད་ལ་གཏོང་བ། མི་
རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་དང་མེས་རྒྱལ་གཅིག་སྤྱད་ལ་སྤྱད་སྒྲིབ་བྱེད་པ། མི་རིགས་ཀྱི་
ངོ་སྤྱུང་པའི་རྒྱལ་རེ་ཆེར་གཏོང་བ། ཡུང་དྲུ་མི་རིགས་ཀྱི་གཅིག་བསྐྱེད་སྒྲིབ་སྐད་

ལྷན་པ་ལྷན་སྒྲིལ་བའི་ཐད་ལ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་བཞོན། བརྟན་བཅས་འདི་
 ལ་1991ལོར་ལེ་ཅན་གྲང་ཁྱེར་གྱི་མཆན་ཉིད་རིག་པ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཐད་
 གྱི་ལུས་བྱང་ཟུབ་འབྲས་གྱི་བྱ་དགའ་ཡང་དང་པོ་དང་། 1995ལོར་སློབ་གསོ་སྤུ་
 ཡི་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཟུབ་འབྲས་གྱི་བྱ་དགའ་ཡང་གཉིས་པ་ཐོབ།

དེ་མིན། བརྟན་བཅས་སྐོར་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཐད་དུ་
 མཆན་སྟན་ངེས་ཅན་ཞིག་སྤངས། དཔེར་ན། རྒྱ་ཡིག་གི་《བོད་རྒྱུང་པ་ས་གནས་
 བྱི་ཁྱང་གའི་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པའི་ཁག་ཅིག་ཡིན》དང་། བོད་ཡིག་གི་《རུན་
 རྟོང་ལས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ཁོ་རྒྱས་ཡིག་ཆ》དང་། རྒྱ་ཡིག་གི་《ཐུ་ཚྭ་ཁོ་རྒྱས་
 དང་། བོད་ཡིག་གི་《བོད་ཀྱི་བརྟན་རྒྱུད་རིག་པའི་བྲིད་རྒྱན་ལག་བརྟར་མ》དང་།
 རྒྱ་ཡིག་གི་《རྒྱལ་བ་པཌ་ཆེན་སྐུ་མེད་རིམ་ཚུན་གྱི་དགྲའ་ཚིགས་》དང་། བོད་ཡིག་
 གི་《བོད་བཅན་བོད་སྐབས་ཀྱི་གནའ་ཚམ་གཅེས་བསྐྱེད་སློབ་དེབ་》དང་། བོད་
 ཡིག་གི་《བོད་ཀྱི་བརྟན་རྒྱུད་རིག་པའི་རྣམ་བཤད་ཐོན་མེད་རིག་པའི་འཕུལ་ཤེས་》
 དང་། 《བོད་ཀྱི་ཁོ་རྒྱས་སྤྱོད་པ་རྒྱ་གའི་ལྷེ་མིག་》དང་། རྒྱ་ཡིག་གི་《བོད་ཀྱི་
 རིག་གནས་ཁོ་རྒྱས་》དང་། རྒྱ་ཡིག་གི་《ཉེ་རབས་བོད་དོན་ཞིབ་འཇུག་》དང་། རྒྱ་
 ཡིག་གི་《ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བོད་ཚྭ་ཡམ་བན་གྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྐྱེད་》དང་།
 རྒྱ་ཡིག་གི་《བོད་ཀྱི་དགོན་མེད་སློབ་གསོ་》དང་། རྒྱ་ཡིག་གི་《ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་
 བོད་རྒྱུར་མིང་རྒྱས་ལ་དཔུང་པ་》སྐགས་ལ་མཆོན་ན། ཞིབ་འཇུག་ཟུབ་འབྲས་
 མང་པོ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔེ་དེབ་བྱ་དགའ་དང་། ཞིང་ཆེན་དང་སྤུ་རིམ་
 པའི་ཞིབ་འཇུག་ཟུབ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་དགའ་ཡང་ལྷན་པ་ལྷན་སྒྲིལ་བའི་བྱ་དགའ་ཡང་པོ་
 ཐོབ། དགེ་རྒན་མང་པོ་ཞིག་རྒྱལ་ཁབ་དང་། ཞིང་ཆེན་དང་སྤུ་རིམ་པའི་ཞིབ་
 འཇུག་རྣམ་གྲངས་ཆེན་པོ་ལྷེ་《བོད་རྒྱ་ཚོགས་མཛོད་ཆེན་མོ་》དང་། 《རུན་རྟོང་ཚོགས་

མཛོད་ཆེན་མོ་དང་། 《བོད་རིགས་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་》དང་། 《ཆོས་ལུགས་
ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་》སྐད་སྐད་མཐོག་ཕྱིད་པའི་ལས་ལ་ཞུགས།

མིག་ཁྲར། རེད་སློབ་སྤྱི་མཉམས་ད་དུང་རྒྱ་བོད་རིག་གནས་པ་རྗེ་རེས་ལ་ཞིབ་
འཇུག ལྟ་སའི་མི་རིགས་འབྲེལ་བ་ཞིབ་འཇུག གྲུང་དབྱུང་སྤྱི་དགུང་རིམ་
ཕྱོད་ཀྱི་བོད་སློབ་སྤྱི་མཉམས་ལ་ཞིབ་འཇུག་སྐད་སྐད་ཀྱི་ལས་ཁུངས་དང་། ཞིང་ཆེན་དང་
ཕུན་སྡེ་རིམ་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལས་གཞི་གཙོ་བོ་འགའ་ཞིག་གཞིར་བཞུགས་པ་མ་
ཟད། དགེ་ཆན་དང་ཞིབ་འཇུག་མི་སྣ་འབྲེལ་ཡོད་ཤིང་རིམ་གྱི་ཁག་གི་བོད་སློབ་ས་
གནད་དོན་གྱི་སློབ་མོས་དང་སློབ་མོས་ལ་ཞུགས་ཏེ། རིམ་པ་གོང་མས་
རྒྱས་ཐག་གཙོད་པ་ལ་བྱས་རྗེས་བཞག དེ་མིན། དགེ་ཆན་སློབ་ཞིག་གྱི་ལས་ཁུངས་
གཞན་ལ་སོང་ནས་སློབ་བྲིད་དང་འཆམ་འདྲི། ཡང་ན་བྲིད་སློབ་བྱས།

གཉིས་པ། གྲུང་དབྱུང་མི་རིགས་སློབ་ལྷན་མོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཆེད་
ལས་ལ་མིག་ཁྲར་གནས་པའི་གནད་དོན།

བཤད་མི་དགོས་པ་ཞིག་ནི། མིག་ཁྲར་འཛམ་སྤྱི་ཅན་གྱི་སྐབས་རྒྱན་དང་
རྒྱལ་ནང་གི་ཞིན་རེར་ནམ་པ་གསར་བ་རེ་ཡོད་པའི་འཕྲུར་ཞུགས་སར་བདེ་གདོང་
གིས་བསྐྱེད་པས། གྲུང་དབྱུང་མི་རིགས་སློབ་ལྷན་ཆེན་མོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཆེད་
ལས་ལ་འབྲན་ཚོད་དྲག་པོ་དང་དཀའ་ངལ་གསར་བར་འཕྱད་པ་རེད།

དང་པོ། དགེ་ཆན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱི་དགུང་གཞི་རིམ་སློབ་གཏོང་
དགོས།

སློབ་བྲིད་ཀྱི་ལུས་ཀ་ནི་སློབ་སྤྱི་མཉམས་ཞིག་གས་སློབ་ལྷན་གྱི་ཆེ་སློབ་ཡིན་པ་

དང་། སློབ་ཁྲིད་སྤྲུལ་ཀའི་མཐོ་དམའ་དེ་དག་ཀྱི་ཡོན་ཚད་མཐོ་དམའ་དང་
 འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད། རེད་སློབ་ལྷན་སྤྱན་རློབ་སློབ་གཞན་པ་དང་སློབ་ཆེན་
 གཞན་པའི་ཆེད་ལས་རིགས་མཐུན་ནམས་དང་བསྐྱར་ན། གྲུང་དབྱུང་མི་རིགས་
 སློབ་ལྷན་ཆེན་མོའི་ཚོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་སློབ་གོ་དགོས་ཀྱི་སློབ་རིམ་མི་
 མཐོ་བ་དང་། པའོ་རྩེ་དང་རྩའོ་རྩའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་དགོས་ཀྱི་ཅུང་ཅུང་།
 ཡོན་ཏན་དེ་སློབ་རིམ་གྱིས་ཐག་གིས་གཙོད་མི་བྱུང་བ་དང་། སློབ་གསོ་དང་ཞིབ་
 འཇུག་གི་བྱ་བ་གཉེར་མཁན་ཆད་ལྡན་ཞིག་ལ་མཆོན་ན། རྣམ་ཡུན་རིང་མོར་ཆེད་
 ལས་ཐད་ནས་སློབ་བརྟན་ནན་མོ་བྱེད་རྒྱ་ནི་མེད་ཀྱི་མི་ཅུང་པའི་སློབ་འགྲོའི་ཆ་
 རྒྱུན་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན། ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐུབ་ཚད་ཟམ་མ་ཆད་པར་གསལ་བརྗེ་
 བྱེད་པ་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་བ་གཉེར་མཁན་ཞིག་ལ་
 མཆོན་ན་འབད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ན། ར་ཆོས་སློབ་སློབ་སློབ་སློབ་དང་ལྡན་པ་
 ཞིག་བསྐྱར་དགོས་ན། ཅིས་ཀྱང་“མི་ལྷ་འཛོན་ཐང་ཅན་”ཀྱི་འཐབ་རྩལ་ལག་
 བསྟར་བྱེད་དགོས། དགའ་འོས་པ་ཞིག་ནི། སློབ་ལྷན་བྱ་བ་འདི་ལ་མཐོང་ཆེན་
 བྱས་པས། ཚོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་སློབ་གོ་ལས་བྱེད་པ་ཐེབ་སྤྲིན་དང་།
 དགོས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་དང་ནང་འདྲེན་གྱི་བྱ་བ་དེ་གོ་རིམ་ཡོད་པའི་སློབ་ནས་སྤེལ་
 བཞིན་ཡོད།

གཉིས་པ། དངོས་གཞིའི་སློབ་མའི་སློབ་ཆན་བཞོད་སྤྲིན་ལ་གོམ་གང་
 མཐུན་སྤྲོས་སྤྲོས་ཞིབ་འཇུག་དང་ལེགས་སྦྱར་བྱེད་དགོས།

རྣམ་རབས་བྱེད་ཀའི་རིང་གི་ལག་ལེན་དང་འཆོལ་སྤྲིན་བསྐྱར་ནས། མིག་
 རྟེན་གྱང་དབྱུང་མི་རིགས་སློབ་ལྷན་ཆེན་མོའི་ཚོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་མི་ལྷ་
 རྒྱུད་སློབ་དང་སློབ་ཆན་བཞོད་སྤྲིན་ཐད་ཀྱང་ཆོས་མཛོན་པར་གསལ་ཞིང་

འབྲུག་སྒོ་ཆང་བའི་ཤེས་བྱའི་མ་ལག་ཅིག་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། དངོས་གཞིའི་ཆེད་
 ལས་ནི་བརྩོན་ཆོམ་རིག་དང་། རེ་རྒྱས་རིག་པ། ཆོས་ལུགས་རིག་པ། རིག་
 གནས་མིའི་རིགས་རིག་པ་བཞི་གནད་ཏུ་བབྱུང་ནས་བཞོད་སྒྲིག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་
 མོད། མིག་སྤར་དཀའ་ངལ་འདི་འདྲ་ཡོད་དེ། ཆེད་ལས་གཞན་པའི་སྒྲོབ་མའི་ལོ་
 བཞིའི་རིང་ལ་རིག་པ་གཅིག་གམ་འབྲེལ་ཡོད་རིག་པ་གཉིས་སྦྱང་བཞིན་ཡོད་ཏུང་།
 ར་ཆོའི་སྒྲོབ་མས་རིག་པ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་སྦྱང་བ་བྱེད་དགོས་པ་ན། དངོས་གཞི་
 སྒྲོབ་མའི་སྒྲོབ་ཆན་ཕྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏུང་།
 དོན་དམ་ཏུ་གནད་དོན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་འདུག གནད་དོན་འདི་ཉིད་ཙ་བ་ནས་
 ཐག་གཅོད་དགོས་ན། ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཆེད་ལས་ལ་མཆན་ཉིད་ཡང་
 དག་པ་ཞིག་བཞག་སྟེ་ངོས་ཟིན་གཅིག་གྱུར་ཡོང་དགོས་པ་དང་། དེ་དང་མཉམ་
 ཏུ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་དང་སྒྲོབ་ལཱའི་གནས་བབ་ལ་དམིགས་ཏེ།
 གང་ཞིག་རྩས་པ་དང་གང་ཞིག་མི་རྩས་པ་ཡིད་ལ་ངེས་དགོས།

གསུམ་པ། དུའོ་ཕྱི་ཞིབ་འཇུག་སྒྲོབ་མའི་ཞིབ་འཇུག་ཁ་ཚྭ་གསལ་སྤར་ལས་
 ཞིབ་ཆ་ཐོན་དགོས། གྱུང་དབྱང་མི་རིགས་སྒྲོབ་ལཱ་ཆེན་མོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་
 འཇུག་གི་དེ་ཕྱི་ཞིབ་འཇུག་སྒྲོབ་མ་ལ་སྐད་བརྩོན་རིག་པ་དང་ལེ་རྒྱས་རིག་པ།
 རིག་གནས་མིའི་རིགས་རིག་པ་བཅས་ཞིབ་འཇུག་ཁ་ཚྭ་གསལ་གསུམ་ཡོད་ལ། སྒྲོབ་
 དཔོན་ཆན་ཆུང་གི་ཐུབ་ཚུལ་དང་སྒྲོབ་ཆན་བཞོད་སྒྲིག་ལ་གཞིགས་ན། ད་ཏུང་
 སྤར་ལས་ངེས་གཉན་ཡོད་པ་དང་གཅོ་གནད་འབྱུར་ཏུ་ཐོན་པ། བྱུང་ཆོས་མངོན་
 པར་གསལ་བར་འབད་དེ། གཅིག་ན་སྒྲོལ་རྒྱན་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་བྱུང་པ་དང་།
 གཉིས་སུ་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་བསྐྱངས་ཏེ་དམིགས་པ་དུས་དང་བསྐྱུན་
 དགོས།

བཞི་བ། དངོས་གཞི་སྒྲིབ་མ་དང་ཞིབ་འཇུག་སྒྲིབ་མའི་དབྱིན་ཡིག་དང་
སྒྲིག་སྒྲིབ་ཁྱིད་ལ་སྒྲིབ་ས་ཤུགས་འདོན་དགོས།

མིག་ཟུར། རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མའི་དབང་གིས་གྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སྒྲིབ་ཟུ་ཆེན་
མའི་ཁོད་ཀྱི་ཤེས་ཆེད་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྒྲིབ་མ་དང་ཞིབ་འཇུག་སྒྲིབ་མའི་དབྱིན་
ཡིག་ཟུར་གཞི་ཆན་པས། དངོས་གཞི་སྒྲིབ་མའི་ཚུ་ཆད་རིམ་པ་བཞི་བར་སོན་པ་
ཅུང་ཅུང་བ་དང་། ཞིབ་འཇུག་སྒྲིབ་མ་ལ་ལས་སྒྲིབ་གནས་དབྱིན་ཡིག་ལ་རྒྱགས་
མ་འཕྲོད་པས། མཐར་ཐུན་སྐབས་སྒྲིབ་གནས་འཛིན་ཡིག་ལེན་མི་བྱུང་བའང་
ཡོད། དགེ་སྒྲིབ་ཁྱོད་དུ་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཀྱི་ཤེས་བྱ་བྱུང་བར་ལ་དུ་སོང་ཆད་ཅུང་དམའ།
ཁོད་ཀྱི་ལྷན་དང་རྒྱལ་ཡོངས་ལ་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་ཆད་ལྡན་མི་ལྷན་སྒྲིབ་སྤྱི་བྱེད་
ན། དབྱིན་ཡིག་དང་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་གསེལ་ཤུགས་སྒྲོན་བྱེད་ནི་རྒྱ་ཁ་ཆ་དགོས་
གཏུག་གི་དོན་ཅིག་ཏུ་ཐུར་ཡོད་པས། དེས་པར་དུ་སྒྲིབ་ས་ཤུགས་ཆེན་པོ་བཏོན་
ནས་དམ་འཛིན་བྱེད་དགོས།

ལྔ་བ། དངོས་ཡོད་གནད་དོན་གལ་ཆེན་དང་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་
གཞུང་ལྷན་ལ་ཡིད་འཛིན་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་མི་འདང་།

བཅོས་བསྐྱར་སྒྲིབ་འབྲེད་བྱས་པ་ནས་བཟུང་། ཁོད་ཀྱི་ལྷན་ཆོག་ས་དཔལ་
འབྱོར་མཁྱེགས་ལྟར་ངང་ནས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སོང་བ་དང་། མི་དམངས་ཀྱི་འཆོ་བ་
ལ་འབྱུར་སྒྲིག་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། འབྱུར་སྒྲིག་དེ་དང་བསྐྱུན་ནས་གནད་དོན་
གསར་བ་དང་གནས་ཚུལ་གསར་བ་མང་པོའང་བསྐྱེད་མར་བྱུང་། དཔེར་ན།
སྤྱི་ལྗེ་རིག་གནས་དང་དེང་རབས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་སྒྲུར། སྤྱང་བརྒལ་ཅན་དང་
སྤྱང་ཁྱེར་ཅན་གྱི་གནད་དོན། སྒྲིག་འདོན་བཅུ་སྟེད་དང་དེང་རབས་ཅན་གྱི་
འགལ་བ་ནི་ཞིབ་འཇུག་ལས་ཀ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཡོད། ང་ཚོའི་དགེ་ཆན་ལ་

ལས་སྒོལ་རྒྱལ་ལ་མཐོང་བྱེད་པ་དང་དངོས་ཡོད་ནི་སྤང་མེད་དུ་བཞག་པ་དང་།
ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཐབས་ཐད་དུ་གསར་གཏོད་རང་བཞིན་ཆེན་པོ་མེད།

རྒྱལ་ཁབ་ཁྱི་ནང་གི་རིག་གཞུང་བརྗེ་རེས་དང་མཉམ་ལས་ལ་ཤུགས་སྒྲོན་
བྱེད་དགོས།

ད་སྐབས། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཤེས་རིག་ཅིག་
རུ་སྒྱར་རྟེ། ལོ་གཉིས་རིང་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་སློབ་མོལ་ཆོགས་འདུ་
ལན་གཅིག་ཆོགས་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཆོགས་འདུའི་ཞིབས་རྒྱ་དང་མི་གྲངས།
ཆོགས་འདུའི་ཚུ་ཚད་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉིད་གི་རིག་གཞུང་ཤོས་ཆོགས་ཀྱན་གྱི་དོ་རྒྱལ་
བ་ཞིག་རུ་སྒྱར་འདུག ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་རིང་ལ། རེད་ཞིབ་འཇུག་སྤྱིར་གཏེ་
ཀླན་ཨ་མེ་རི་ཁ་དང་ཁ་ཏ་ཏ། ཉི་ཤོད་། བལ་པོ་སོགས་ལ་འཆམ་འདྲིར་སོང་བ་
དང་། སྤུན་རྒྱ་ལས་ཁྲངས་ལ་མཉམ་ལས་བྱས་རྟེ། “ཅ་ཏྱིག་ཡུས་ཏེ་ཆོན་སྒྲ་
འཁྲངས་ནས་ལོ་རྒྱུ་100སོན་པ་དང་ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཤུ་ཆེན་མོའི་བོད་ཀྱི་
ཤེས་རིག་གི་ལོ་འཁོར་ལ་བཅུ་ཕྱིར་དྲན་དང་འབྲུང་འབྲུར་སློབ་བའི་རིག་གཞུང་
ཤོས་མོལ་ཆོགས་འདུ”དང་། “མཆོ་འགག་ཚུགས་གཉིས་ཀྱི་གངས་ཉུང་མི་རིགས་
ཀྱི་སློབ་གསོའི་རིག་གཞུང་ཤོས་མོལ་ཆོགས་འདུ།” “སྐབས་གསུམ་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་
མི་རིགས་སློབ་ཤུ་ཆེན་མོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་བྱིད་བྱ་
བའི་རིག་གཞུང་ཤོས་མོལ་ཆོགས་འདུ།” “ཡུང་གོའི་གངས་ཉུང་མི་རིགས་རིག་
གནས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རིག་གཞུང་ཤོས་མོལ་ཆོགས་འདུ”སོགས་བཙུས། འོན་ཀྱང་སྐབས་
ཐབས་བྲལ་བ་ཞིག་ནི། ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཤུ་ཆེན་མོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་
ཞིབ་འཇུག་སྤྱིར་གསུ་རྒྱལ་ཁབ་ཁྱི་ནང་གི་རིག་གཞུང་བརྗེ་རེས་དང་མཉམ་ལས།
རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཐད་ཀྱི་ལས་ཀ་གཉེར་བ་མི་ལགས་པས། འདིའི་ཐད་ཀྱི་བྱ་

བར་ད་དུང་ཤུགས་སྒྲིལ་བྱེད་དགོས།

གསུམ་པ། ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཤུ་ཆེན་མོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཆེད་
ལས་ཀྱི་འབྲུང་འབྱུང་།

སྤྱི་ལོ་གསར་བར་སླེབས་པ་ན། ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཤུ་ཆེན་མོ་ནི་སྤྱི་
ན་མེད་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་རིམ་གསར་བ་ཞིག་ལ་བསླེབས་ཏེ། སྤྱི་ལུག་ཏུ
“211ལས་གཞི”དང་“985ལས་གཞི”ཁོང་ལ་ཞུགས། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་
འཇུག་སྤྱི་ཁོལ་རྒྱུ་ལ་ཁབ་ཀྱི་སློབ་གསོའི་བྱེད་སྒྲུབ་དང་“སློབ་གསོས་དེར་རབས་
ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་། འཛམ་སྤྱིར་ལ་དམིགས་པ། འབྲུང་འབྱུར་ལ་དམིགས་
པའི”འཇུག་སྒྲིལ་བས་མ་སློལ་སྒྲིལ་བྱུང་། སློབ་ཤུའི་“འཛམ་སྤྱིར་གི་རིམ་པ་དང་
པོའི་མི་རིགས་སློབ་ཤུ་ཆེན་འཇུགས་སྒྲིལ་བྱེད་པའི”དམིགས་འབེན་ལྟར་རྒྱུ་རྒྱུ་ཀྱི་
བཟང་བྱ་དུ་མའི་རིང་གི་དམིགས་འབེན་གཏན་ལ་ཕབ་ཐོབ། དམིགས་འབེན་དེ་
ནི་“མིག་སྤའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་གམ་སྒྲུབས་ག་གེ་མོ་ནས་རྒྱལ་ནང་གི་
མདུན་གསུམ་སྤྱི་ཚུད་པའི་གོ་གནས་རྒྱུ་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། བེད་སྤྱད་བྱེད་ཆོག་
པའི་ཐོན་ཁུངས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་གསར་
བ་བཅའ་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚུ་ཆད་ལ་མཉམ་པའམ་དེ་ལས་བཞུལ་བར་འབད་
དགོས”པ་དེ་ཡིན། དམིགས་འབེན་དེ་མངོན་པར་འབྱུར་དགོས་ན་དུས་རབས་ཀྱི་
དགོས་མཁོ་ལ་ཁ་སྒྲུབ་ཏེ་ཆད་དང་ལྡན་པ། འབྲུས་སྒྲིལ་བའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་
རིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་སློབ་ཆན་དང་མི་ལྷ་སྤྱི་དཔྱད་སྤྱི་མ་ལག་གྲུབ་པར་བྱས་ཏེ། གཅིག་
ན་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དངོས་དེ་ལྟར་ལ་ལྷུད་པ་དང་། གཉིས་སྤྱི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་

དངོས་ཡོད་དགོས་མཁོ་དང་བོད་ཁྱེད་ཀྱི་འབྲུང་འབྲུང་འཕེལ་རྒྱས་ཁོད་ཀྱི་མི་ཕྱེད་
དགོས་མཁོ་ལ་སྒོ་བསྟུན་དགོས། ཞིབ་ཏུ་བརྗོད་ན་གསལ་གྱི་བྱ་བ་འགའ་ལག་ལེན་
ཏུ་བསྟར་དགོས།

1. སློབ་ཆེན་མ་ལག་དང་མི་སྣ་གསུམ་རྒྱུང་ལ་མཚུབ་སྟུན་བྱེད་པའི་བསམ་སྒྲིག་
ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས། འདི་ནི་མ་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་དང་མཐོ་ཙོ་ཏུང་
དགོངས་པ་དང་། ཉིན་ཁའོ་ཕེན་གཞུང་ལུགས། “མཚོན་བྱེད་གསུམ་”གྱི་བསམ་
སྒྲིག་ལ་ཆེན་གྱིས་མཚུབ་སྟུན་འགྲུ། འཕེལ་ལུགས་བབ་དང་བསྟུན་པ་དང་
གསར་འབྱེད་གསར་གཏོད་བརྒྱད་ནས། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་སློབ་གསུལ་གོང་ནས་
གོང་ཏུ་སྒེལ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

2. བྱང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་རིག་པ་འཁྱུགས་སྟུན་ཁོད་ཀྱི་བོད་
ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་གོ་གནས་གཏན་ལ་སབ་སྟེ། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་
གནས་རྒྱལ་དངོས་དང་མཐུན་པའི་ཏུས་ལྡན་རིང་ལུང་གཞིས་ཀྱི་དམིགས་འབེན་
ཞིབ་སྒྲུབ་ལ་འབེབས་དགོས།

3. སློབ་གྲྭའི་“འཛོན་ཐང་ཅན་གྱི་མི་སྣ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་གྲྭ་སྟོབས་དང་
ཐུན་པར་རྒྱར་བའི་”འཐབ་རྩས་ལ་སྒོ་བསྟུན་ནས། རྩས་བཀོད་ལུགས་དང་མཐུན་
པར་བརྟེན་ནས་དགེ་ཆན་གྱི་སློབ་རིམ་དང་སློབ་ཁྲིད་རྒྱ་རྒྱུད་རིམ་མཐོར་བཏང་སྟེ།
2015ལོའི་སློབ་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་དགེ་ཆན་ཐེང་ཀ་ཡན་ལ་པའོ་ཉིའི་སློབ་
གནས་ཡོད་པ་དང་། 90% ཡན་ལ་ཉའོ་ཉིའི་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མའི་སློབ་རིམ་ཡོད་
པར་བྱ་དགོས།

4. སློབ་རིམ་མཐོན་པོ་ཅན་དང་ཡོན་ཆད་མཐོན་པོ་ཅན་གྱི་མི་སྣ་ལྟལ་ཏུ་
བྱང་བ་སྒྲར་ཞིག་ནང་འདྲེན་བྱེད་པ་དང་། “སྒྲར་ཞིག་ལས་པ་དང་སྒྲར་ཞིག་མི་